

*Ушкальов В. В.,
доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу
ННІ економіки і права
ХНЕУ імені С. Кузнеця, м. Харків
Мосумова А. К. кизи, к. е. н., доцент,
доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу
ННІ економіки і права
ХНЕУ імені С. Кузнеця, м. Харків*

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЯКОСТІ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ

Стратегічні рішення є важливим аспектом системи управління підприємством, що визначають його економічні, соціальні, екологічні результати та конкурентну позицію в тривалій перспективі. Від їх якості та своєчасності залежать не тільки досягнуті рівні функціонування, а й загальноорганізаційна ефективність та взагалі доцільність усієї діяльності підприємства. Водночас на сьогодні в науці не існує однозначного підходу до оцінки якості таких рішень, що й обумовлює необхідність подальших пошуків у цьому напрямі.

Стратегічні рішення як правило розглядаються як комплекс управлінських дій з вибору напрямів подальшої діяльності підприємства та формування його стратегій. Дослідженню особливостей прийняття таких рішень присвячена велика кількість наукових праць як закордонних, так і вітчизняних вчених. При цьому більшість з них фокусується на галузевій специфіці. Втім, недостатньо дослідженими залишаються питання оцінки якості стратегічних рішень.

Метою дослідження є визначення загальних особливостей оцінки якості стратегічних рішень для подальшого підвищення ефективності процесів стратегічного управління підприємствами.

Стратегічні рішення часто розглядають як комплексні плани, що визначають довгостроковий напрямок розвитку компанії [1]. Проте результативність виконання цих планів не може вважатись достатнім критерієм оцінювання якості стратегічних рішень через існування їх певних особливостей, що унеможливають одномірні виміри (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз особливостей стратегічних управлінських рішень

Автори	Особливості	Сутнісний вплив на оцінку якості рішення
Рудь О. О.	Довгостроковий характер [1]	Великий часовий лаг між рішенням і можливістю оцінки його якості за фактом реалізації
	Більш високий рівень ризику [1]	Більші втрати в разі помилки спонукають до обрання менш ризикованих варіантів, які часто не сприяють максимізації результатів
	Комплексність та необхідність консенсусу [1]	Складнощі з оцінюванням рішення за проміжними результатами та складовими, а також значною суб'єктивністю яка існує в оцінці ваги складових
Селищев С. В.	Незворотність та довгостроковість наслідків [2]	Неможливість визначити міру результативності альтернативних варіантів: їх реалізація має тільки гіпотетичний характер, а результативність не може бути перевірена в тих самих умовах
Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю.	Залежність від багатьох зовнішніх та внутрішніх факторів [3]	Стан зовнішніх та внутрішніх чинників не є постійним, а отже в процесі реалізації прийнятого рішення обраний стратегічний напрям може втратити оптимальність
Говера О. І., Рижий І. Б.	Відносність [4]	Стратегічні рішення завжди є залежними від ситуації й обраних критеріїв, що значно ускладнює використання еталонів та стандартів якості

З огляду на зазначені особливості, оцінка якості стратегічних рішень на сьогодні зводиться до визначення гіпотетичних показників економічної ефективності. Втім математичне моделювання дозволяє значно підвищити рівень достовірності прогнозів за рахунок врахування зазначених особливостей. Сутнісний вплив кожної з них на оцінку якості стратегічного рішення пропонується визначати через систему рівнянь, які б визначали динаміку цільових станів підприємства й характеризували ступінь їх оптимальності за обраними критеріями.

В подальших дослідженнях має сенс зосередитись на практичній перевірці ефективності моделі й її прогностичних можливостях в ситуаціях довгострокового планування та багатокритеріального вибору.

Література

1. Рудь О. О. Стратегічні інвестиційні рішення: особливості планування та прийняття. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_7_64
2. Селищев С. В. Стратегічні рішення в контексті аудиту підприємств. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 4. С. 34–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2016_4_7
3. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Стратегічні управлінські рішення та екологічна складова зовнішнього середовища підприємств. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2016. № 1. С. 23–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2016_1_5
4. Говера О. І., Рижий І. Б. Стратегічні рішення для планування реклами. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2019. Вип. 15(1). С. 173–180. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2019_15\(1\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2019_15(1)_22)